

A GREGORIÁN TANÁRA

Kedd este ½ 7, szentmise a pesti ferencesek templomában. Megszólal a csengő és felhangzik az ének. Latinul. 10-12 fehér ruhába öltözött énekes zengi az ősi gregorián dallamokat, amelyek azonban valahogy másképpen szólnak, mint ahogy régen megszoktuk. A kórust egy vékony, hosszú fehér hajú pap vezeti. Béres György tanár úr. Fiatalos mozgását látva nem is gondolnánk, hogy most 75 éves.

- *Tanár Úr, miért éppen a gregorián? És miért nem úgy hangzik, mint ahogy megszoktuk?*
- Amikor jó 50 éve pap lettem, latin volt a mise nyelve, és latinul énekeltünk. Még kispap koromban szerettem meg a gregorián éneket. 1956-ban külföldre kerültem, felsőfokú zenei tanulmányokat végeztem a Bécsi Zeneakadémián. Ekkoriban kerültek elő olyan régi kódexek, amelyek új irányt adtak a gregorián énekek értelmezésének.
- *Új dallamokat találtak?*
- Nem új dallamok voltak ezek, hanem ritmus-lejegyzések, amelyeket neumáknak nevezünk. Ezeknek megfejtése segített ahhoz, hogy jobban megközelítsük az eredeti előadásmódot.
- *Fontos a gregorián a mai liturgiában is?*
- De még mennyire! Ma is ez a katolikus egyház hivatalos zenéje, és a liturgikus reform egyáltalán nem akarja ezt eltörölni. Szövegei szentírási idézetek, és a dallamai is – túlzás nélkül állíthatjuk – Szentlélektől ihletettek. Ezért is ragadja meg ma is a liturgián résztvevő hívőket, és emeli Istenhez lelküket.
- *Hogyan használta ezt lelkipásztori munkájában?*
- Bárhová kerültem is, itthon vagy külföldön, mindig a fiatalokkal kezdtem. Énekkart és cserkészcsapatot szerveztem. Életemben egyszer az asztalra is csaptam, amikor az egyháztanácsstagok nem akarták engedni, hogy a gyerekek a közösségi házban focizzanak.
- *Tudományos munka?*
- Egyetemeken is tanítottam, de a tudományos munkánál fontosabbnak tartottam, hogy a gyakorlatba átültessem az új felfedezéseket. Ezért alapítottam meg Magyarországon a Gregorián Társaságot, tartottam és tartok előadásokat, vezetek akkreditált tanfolyamokat, alapítottam szkolákat, mint ezt a budapestit is, akikkel keddenként a ferences templomban éneklünk. Tavaly volt a Váci Nemzetközi Fesztivál. Már a második! Az első 1998-ban volt. Olyan nagy volt az érdeklődés, hogy 2002-ben újra megrendeztük 8 ország 16 szkolájával, kiállítással, előadásokkal, bemutatókkal Vácott és Budapesten. Fontosnak tartom ezeket a rendezvényeket nemcsak szakmai szempontból, hanem mert megmutatják, hogy a gregorián ének igazi helye a liturgia.
- *Tervei?*
- Szeretném folytatni, amit megkezdtem. A legközelebbi cél pedig a májusi szkolalálkozó megszervezése. Május 3-án Debrecenben és 16-17-én Budapesten, a Piarista Kápolnában. Mindkét helyen kiállítás és előadások keretezik a gregorián hangversenyeket és liturgikus alkalmakat. A debreceni kiállítás a református Nagytemplomban lesz, hiszen a gregorián az ősegyház éneke, tehát minden keresztényé.
- *Tanár Úr, Isten éltesse! Köszönjük a beszélgetést.*

Kárpáti Sándor